

SAMOBORSKI LIST

P n Knjižnica kr. sveučilišta — Zagreb

GODINA XXXVII

U SAMOBORU, 15. OZUJKA 1940.

BROJ 6.

»Samoborski List« izlazi 1. i 15. u mjesecu — Pretplata sa poštarinom na cijelu godinu iznosi 25.— din., — Inozemstvo 50.— din. — Uprava i uredništvo: Livadićeva ulica 2. Vlasnik i odgovorni urednik Slavko Šek, Samobor

Oglase prima uprava prema cjeniku. — Za oglase, koji se više puta uvršćuju, daje se znatan popust. — Rukopisi se ne vraćaju. — Tisak: SAMOBORSKE TISKARE Slavko Šek, Samobor, Livadićeva ulica broj 2.

Kotarski sastanak HSS u Samoboru

U nedjelju dne 10. o. mj. održan je u bivšim prostorijama »Pučke knjižnice i čitaonice« redoviti mjesečni sastanak kotarske organizacije HSS. za kotar samoborski.

Od velikog je značenja bila kod ovog sastanka prisutnost izaslanika Banske vlasti banovine Hrvatske, u čije ime su došla na ovaj sastanak tri odjelna predstojnika i jedan banski tajnik, zastupajući četiri najznačajnija resora seljačkog naroda: prosvjetu, seljačko gospodarstvo, socijalnu politiku i kolonizaciju.

Dolaskom odjelnih predstojnika uspostavljena je po prvi puta izravna veza Banske Vlasti s narodom. Ta je činjenica vanredno povoljno primljena od prisutnih, koji su zastupali sve političke, gospodarake, prosvjetne i zaštitne organizacije iz 64 sela samoborskog kotara. Bili su prisutni i općinski načelnici i zastupnici pojedinih općina.

Sastanak je otvorio predsjednik kotarske organizacije HSS Franjo Horvat pozdravivši prisutne nar. zastupnike prof. Ljudevita Tomašića i Fabijana Lenarda, odjelne predstojnike dra Josipa Rasuhina, Izidora Škorjača i Slavka Kotara, banskog tajnika Josipa Bašića te predstavnika zadruge »Zemlja« Severa.

Prof. Tomašić govorio je o mnogim poteškoćama, u kojima živi narod samoborskog kotara. Glavni uzrok je tome prenapučenost naroda, koji nema dovoljno zemlje da se prehrani. Jedini izlaz iz toga stanja jest preseljivanje naroda u druge plodne krajeve, gdje imade dovoljno zemlje. Zamolio je prisutne izaslanike Banske Vlasti, da upute i savjetuju seljaštvo o tome.

Uzima riječ odjelni predstojnik za socijalnu skrb dr Rasuhin. U glavnom se osvrće u svome govoru na načelno pitanje kolonizacije. Zelja koja se ovdje pokazuje za preseljivanjem, opravdana je, i od prirode određena. Svatko imade pravo na bolji život i urediti si ga što je moguće bolje. Hrvatski narodni pokret imade tri misli vodilje: pravicu, čovječnost i slobodu. Te tri temeljne misli daju čovjeku pravo, da si održi i olakša život, da si ga čovječanski uredi i da se slobodno kreće u svojim granicama ne prelazeći tuđe. — Nosil pozdrave bana Hrvatske dra Ivana Šubaića, što prisutni oduševljeno prihvaćaju.

Iza toga uzimlje riječ banski tajnik Josip Bašić. Govoreći o pitanju zemlje i preseljivanju, kod prisutnih je pobudio veliko zanimanje, iznoseći primjere i doživljaje iz svoje prakse. Objasnjuje kako su Hrvati povlačili se pred Turcima bježali sve više prema zapadu, i tu ostali u planinskim krajevima, a plodne su ravnice Slavonije ostale puste. Tako su, na taj način, upravo ogromne površine plodne zemlje, došle u posjed tuđinaca u glavnom velikaša, a naš je seljak morao da gladuje i muči se na malim komadićima zemlje Prigorja i Zagorja.

Istom poslije rata počeli su ti veliki posjedi trgati se i propadati, i na taj način postalo je pitanje preseljivanja, životnim pitanjem hrvatskog seljaka. To je prvi opazio pok. dr Đuro Basariček, i preseljivanje si postavio za životnu zadaću. On je prvi uvidio, da se ne može promicati gospodarstvo modernim gospodarskim strojevima, silosima i t. d. dok narod ima premalo zemlje.

Tada se postavilo pitanje, preseljivanja i osnivanja većih seljačkih gospodarstva u plodnim krajevima Slovenije. To pitanje, prihvatile su i vlasti, i danas Banska Vlast i zadruga »Zemlja«, daju najveće moralne i stvarne pripomoći seljacima, koji se žele seliti. Kupuju se velika zemljišta, koja se tada parceliraju i tako stvaraju nova naselja. Na koncu poziva prisutne, koji se žele preseliti, da ispituju sve svoje mogućnosti i da podu pregledati zemljišta u Slavoniju.

Uzimlje riječ odjelni predstojnik za prosvjetu prof. Izidor Škorjač, koji najprije ističe svoje veliko iznenađenje, što brojni seljaci, prave tokom čitave rasprave bilješke u svoje bilježnice, kako ne bi ni jednu važnu stvar zaboravili. Kada oni dođu u svoja sela, moći će sigurnije svojim suseljancima pričati o svemu, što su čuli na sastanku. Prof. Škorjač, vidi u tome veliko djelo bruce Radića, koji su sve svoje sile uložili za prosvjetni napredak hrvatskoga naroda.

Navodi podatke o stanju pismenosti u samoborskom kotaru. Ti su se znatno poboljšali, no još je potrebno mnogo raditi na suzbijanju nepismenosti, naročito u općinama Podvrh i Sv. Martin. Što se tiče podizanja škola, izjavljuje, da je Banska Vlast odredila novčana sredstva za dovršenje pojedinih školskih zgrada, dok će se nove zgrade izgraditi u pojedinim selima uz radnu pomoć samih seljaka.

O pitanjima seljačkog gospodarstva govorio je odjelni predstojnik za seljačko gospodarstvo Slavko Kotar. I on naglašuje veliku važnost preseljivanja u plodne krajeve. Ističe velika nastojanja Banake Vlasti, da pomogne što više narodu, no treba razumjeti, da velike potrebe nije moguće sve na jednom udovoljiti, jer se osjećaju 20-godišnji grijesi raznih protunarodnih režima.

Nakon govora odjelnih predstojnika, dali su izvještaje Franjo Horvat kao prosvjetni povjerenik o stanju pismenosti, Mijo Razum o potrebama vinogradara te Fabijan Lenard o gospodarskim potrebama samoborskoga kotara.

Još je bilo raspravljano o pojedinim slučajevima preseljivanja, a zatim su odjeljni predstojnici i narodni zastupnici pošli na ručak predsjedniku općinske organizacije HSS Marku Bahovcu. U Zagreb su se vratili poslije podne preko Ruda i Piješevice.

Sjednica trgovišnog zastupstva

(28. veljače 1940.)

Sjednici predsjednik načelnik Viktor Regović, zapisnik vodi trg. bilježnik Mirko Blažinić.

Od zastupstva su prisutni: Mijo Novak, Ivan Šnidarčić, Josip Budi, Antun Bišćan, Franjo Tonšetić, Antun Herceg, Ing. Urli Marijan, Dr. Marko Bahovec, Mirko Prebeg, Franjo Ivanščak.

Zapriseguće općin. odbornika Franje Tonšetića

Prema kandidatskoj listi, po kojoj su dne 10. IV. 1938. obavljani izbori opć. odbora trgovišne općine Samobor — na mjesto umrlog odbornika Naceka Rozmana — dolazi u odbor Vladimir Herceg, trgovački pomoćnik.

Budući, da je imenovani Herceg kod izbora kandidiran kao predstavnik SHPN, čiji predstavnik već danas nije — to je obavijestio trgovišno poglavarstvo da ne može primiti izbor. —

Usljed toga dolazi u opć. odbor Franjo Tonšetić, kao sljedeći zamjenik. — Odbor prima izjavu V. Hercega a nakon toga odbornik Tonšetić polaže, na ruke predsjedatelja prisegu.

Odobrenje zaključaka općin. uprave.

U zajedničkoj sjednici općinske uprave i električnog odbora, produljen je rok glede ukidanja priključne i shiženja pregledne pristojbe za priključak kućnih vodova na glavni električni vod do 31. ožujka 1940.

U sjednici opć. uprave od 13. II. 1940. raspravljeno je pitanje zimske pomoći siromašnim i nezaposlenim radnicima.

Nakon što je to pitanje raspravljeno, stvoren je zaključak, da trgovišna općina radi davanja zimske pomoći organizira javne radove, koji se mogu vršiti do visine od 500.- Din, a isplate vršiti iz opć. blagajne.

Čita se molba žitelja iz sela Rude za pomoć u ogrjevnim drvima.

Opć. odbor zaključuje, da se molba ne može uvažiti iz razloga što se prema naredbi šumarskih stručnjaka ne smije vršiti daljnja drvosjeka u opć. šumama, i što je popustila zima, pa molitelji mogu nabaviti potrenba ogrjevna drva.

Otkup pješčanika

Čita se ponuda Vukosave Dukić iz Gospića, kojom nuda da općina otkupi njezino zemljište, gdje se nalazi pješčanik.

Opć. odbor zaključuje, da se ostaje kod zaključka od 13. VI. 1939. godine. Ponudenu svotu od Din 20 000 općina bi povisila, u koliko prodavateljica pristaje, da joj se kupovina isplati u 3 obroka a Din 8.000.- i to 1. IV. 1940., 1. IV. 1941. i 1. IV. 1942. godine.

Priznavanje prava zavičajnosti

Čitaju se molbe niže navedenih stanovnika, kojima mole priznanje prava zavičajnosti u trgovišnoj općini Samobor, stečene neprekidnim 10-godišnjim boravkom u Samoboru i to: Franje Škiljana, kožar. pomoćnika iz Samostanske ulice 63., za njega, suprugu Anu i sinove Franju

i Juricu. — Vida Stančić, kovač. pomoćnik iz Taborca br. 14. za njega, suprugu Julijanu i sina Vladimira.

Općinski odbor zaključuje, da moliteljima i članovima njihovih obitelji priznaje zavičajno pravo u trgovišnoj općini Samobor.

Razne molbe

Čita se molba Martina Mahovića za povišenje uboške potpore. Do sada je mjesečna potpora iznosila Din 500.-, dok molitelj traži sada povišenje na Din 600.- Molitelj se duže godina nalazio u službi općine kao redarstveni stražar i školski podvornik. — Opć. odbor zaključuje, da se molitelju počam od 1. travnja 1940. povišuje potpora na 600.- Din mjesečno.

Molba Valenta Novosela ubogara za hranu u opć. ubožnici. Molitelj je imao ubožku potporu od Din 150.- mjesečno. — Molba se ne uvažuje, već se potvrđuje i odobrava zaključak opć. uprave, kojim je molitelju odobren besplatni stan u općinskoj ubožnici i povišena ubožka potpora mjesečno na 200.- Din

Molba Antuna i Antonije Golečić za podjeljenje uboške potpore. — Molba se ne uvažuje, iz razloga, što općina nema raspoloživih sredstava, već se moliteljima podijeljuje besplatni stan u zgradi, koja postoji u Samostanskoj ulici.

Izbor odbora za otpis poreznih zaostataka.

Prema čl. 7. Pravilnika za izvršenje Uredbe o otpisu poreznih zaostataka ima se izabrati 3 osobe u odbor za otpis poreznih zaostataka.

U taj odbor biraju se: Mijo Novak, posjednik iz Samobora; Ivan Rezar, bravar. obrtnik iz Samobora i Dr. Stjepan Orešković, odvjetnik iz Samobora.

Osiguranje obrambenih nasipa

Čita se otpis sreskog načelstva u Samoboru u stvari osiguranja obrambenih nasipa alatom i materijalom.

Opć. odbor zaključuje, da se u tu svrhu ne može ništa preuvidjeti iz razloga, što će u proljeće banovina Hrvatska obaviti regulaciju potoka Gradne.

Nabava mostne vage.

Čitaju se ponude za dobavu mostne vage: Franjo Rau sa Din 48.900.- postavno Samobor sa montažom i bazdarenjem; Gimpex gosp. d. d. sa Din 48.900.- postavno Zagreb, bez montaže (posebno traži Din 1.800.- za montažu); Ivornica Vaga sa Din 52.500.- postavno Zagreb, bez montaže (posebno traži Din 300.-).

Opć. odbor zaključuje, da se prvenstveno pokuša zaključiti nabavu velike mostne vage od Drag. Lisaka.

U koliko ova vaga ne bi odgovarala ili bi prodajni uvjeti bili nepovoljni, onda se prihvaća ponuda Franje Rau-a uz cijenu od Din 48.900.- postavno Samobor, te montažom i bazdarenjem. — Mjesto gdje će se vaga postaviti odobrit će trgovišno poglavarstvo u sporazumu sa građevnim odborom.

Preuredenje auto-tanka na pogon zemnim plinom

Čita se ponuda Motormetan k. d., kojom nuda postavu uređaja sa cjelokupnim materijalom za Din 5.200.-

Opć. odbor zaključuje, da se na općinskom auto-tanku instalira uređaj za upotrebu pogona zemnim plinom. (Svršit će se)

VIJESTI . . .

Zadušnice za pok. Djuru Španovića u ponedjeljak 11 o. m. služene su u župnoj crkvi zadušnice za pok. Djuru Španovića bivšeg narodnog zastupnika za kot. Samobor

Zadušnicama pribivalo je brojno naše građanstvo, seljaštvo i Nar. Zaštita.

Poslije zadušnica sakupiše se svi Pred trgovišnom vijećnicom, gdje se u odaljem govoru sadanji nar. zastupnik Fabijan Leonard sjetio pok. Španovića.

Iza toga govorio je nar. poslanik prof. Tomasić, predočivši političku borbu HSS u kojoj je i pok. Španović živo sudjelovao. Pozvao je sve na složan rad, jer se samo tako mogu postići još i daljnji uspjesi.

Nakon toga polje je čitava povorka na grob Španovića, gdje je predsjednik samo-

borske organizacije Marko Bahovec položio vijenac i govorio u ime samoborskog građanstva.

Slava Španoviću!

Promjena kod kotarske oblasti

v. d. kotarskog načelnika u Samoboru kot. pristav g. Stanislav Buljan premješten je redarstva u Zagreb.

G. Teodor Turk, kot. pristav u Klanjcu, premješten je kot. oblasti u Samoboru za v. d. kot. predstojnika.

Upravitelj samoborske pošte premješten u Zagreb

Upravitelj samoborske pošte g. Ivan Milković premješten je u Zagreb za upravitelja pošte 6 u Masarykovo ulici. Tu svoja dužnost g. Milković je preuzeo, dok je uprava naše pošte preuzela gđica Mandica Milkulina.

Za vrijeme svoga službovanja u Samoboru istakao se g. Milković svojom osobitom prijaznošću i susretljivošću te je stekao brojne prijatelje i poznanike, koji se vesele, što je on postao upraviteljem jedne zagrebačke pošte.

Našem „Didi“ želimo sve dobro, na njegovom novom mjestu rada.

7360 izbornika imade kotar Samobor za Hrvatski Sabor

Kotarski sud dogotovio je izborne liste za Hrvatski Sabor. Samoborski kotar ima 7360 izbornika, od kojih skoro polovica ima općina Podvrh 3448 izbornika, trgovište Samobor 814, općina Sv. Nedjelja 1380, a općina Sv. Martin pod Okićem 1718 izbornika.

Ima 13 izbornih mjesta, od toga općina Podvrh 6, Sv. Nedjelja i Sv. Martin po 3 a Samobor 1 izborna mjesto.

Vjenčanja

U subotu vjenčala se gđica Enkica Jurinjak, kćerka uglednog našeg trgovca g. Josipa Jurinjaka, sa g. Mikom Vojteh iz Zagreba.

U nedjelju 3. ožujka vjenčala se gđica Fanika Osaković, kćerka gostioničara g. Franje Osakovića, sa g. Antonom Medjica narednikom u Zagrebu.

Hrvat. Prosvjetni Klub „Samobor“

u Chicagu javlja nam, da je za god. 1940 izabrao novi upravni odbor od ovih lica: John Knaf, predsjednik, Albin Sobotnik, potpredsjednik, Knaf Katica, tajnica i računovođa, Ana Sobotnik blagajnica, P. N. O. Herry Knaf, a Martin Knaf i Dragutin Weisa pomoćnici. — Novom odboru želimo potpuni uspjeh u njegovom plemenitom radu.

„Zvono“

samostanski crkveni pjevački zbor, pjevat će na Cvjetnu nedjelju dne 17. o. mj. „Muku Gospodina našega Isusa Krista“ kod sv. misa i to: u pol 7 sati u jutro u samostanskoj crkvi i u 10 sati prije podne u župnoj crkvi.

POVISUJU SE POŠTANSKE TAKSE I CIJENE POŠTANSKIM VRIJEDNOSNICAMA OD 1. TRAVNJA OVE GODINE

Riješenjem ministra pošta, telegrafa i telefona izmijenjene su poštanske takse i to:

1. za štampane posjetnice u otvorenom zavoju, kojima se izražava želja čestitanja, saučešća, zahvalnosti ili drugi izraz pažnje ili učitivosti s najviše 5 riječi ili 5 uobičajenih početnih slova od 0.25 na 0.50 dinara;

2. za preporučeno rukovanje: a) unutrašnji promet: a) mjesni saobraćaj od 2 na 3 dinara i b) za Grčku, Rumunjsku i Tursku od 3 na 4 dinara; a) za sve ostale zemlje od 4 na 5 din;

3. za povratnice i isplatne obavijesti: a) pri predaji pošiljaka: a) unutrašnji promet: mjesni saobraćaj od 2 na 3 dinara a međumjesni od 3 na 4 dinara. b) međunarodni promet: za Grčku, Rumunjsku i Tursku od 3 na

60000 din. pomoći samoborskom kotaru

Ban dr. Šubašić odobrio je samoborskom kotaru pomoć od 60000 dinara, a obzirom na to, što je ovaj kotar vrlo stradao od poplava, a i onako je jedan njegov dio pasivan. Ta pomoć će se razdijeliti uz obvezu rada na javnim radovima.

Od te pomoći dobit će općina Samobor 10000 dinara, općina Podvrh 28000 dinara, opć. Sv. Martin 14000 din. i opć. Sv. Nedjelja 8000 dinara.

Preko samoborskih trgovaca nabavit će se tri vagona kukuruza, koji će se podijeliti općinama Podvrh, Sv. Martin i Sv. Nedjelja. Osim toga nabavljeno je za potrebe sreza po banovini sijeno, po Gospodarskoj Slogi nekoliko vagona slame, što će se razdijeliti općinama Podvrh, Samobor i Sv. Nedjelja.

Samoborska štedionica

održava svoju 67. redovitu god. glavnu skupštinu svojih dioničara u subotu dne 30. o. mj. u 4 sata po podne u svojim prostorijama. Gg. dioničari koji žele skupštini prisustvovati, neka izvole svoje dionice položiti na štedioničkoj blagajni najkasnije do 27. o. mjeseca.

4 dinara, a za sve ostale zemlje od 4 na 5 dinara; b) poslije predaje pošiljke: a) unutrašnji promet: mjesni saobraćaj od 3 na 4 dinara, a međumjesni saobraćaj od 4.50 na 5.50 dinara; b) međunarodni promet: za Grčku, Rumunjsku i Tursku od 6 na 7 dinara, a za sve ostale zemlje 8 dinara;

4. za potražnice: a) unutrašnji promet: mjesni saobraćaj od 3 na 4 dinara i međumjesni od 4.50 na 5.50 dinara i b) međunarodni promet: za Grčku, Rumunjsku i Tursku od 6 na 7 dinara, a za sve ostale 8 dinara;

5. za zahtjev za povratak pošiljke izmjenu adrese, smanjenje ili potpuno ukidanje odkupnog iznosa u unutrašnjem prometu od 4.50 na 5.50 dinara, a u međunarodnom od 8 na 9 dinara.

Istim rješenjem izmijenjen je čl. 70. Pravilnika za unutrašnju poštansku službu prvi dio i pošiljaocu umjesto 50 dinara povišena je naknada na 200 dinara u slučaju gubitka pre-

Preseljenje Pučke knjižnice i čitaonice

Poradi osjetljivog povišenja stanarine po Samoborskoj štedionici prisiljena je „Pučka knjižnica i čitaonica“ da se skloni negdje tako dugo dok se Hrv. Dom dogotovi

Obrtno-radničko društvo „Napredak“ dalo je za to vrijeme „Pučkoj knjižnici“ na besplatnu uporabu svoje prostorije.

Obavijest

Poreska uprava u Samoboru daje na znanje, da su potrebite tiskanice za izdavanje poreskih uvjerenja o visini poreza u godini 1938 kao i visini duga na državnom porezu krajem god. 1937—1939, kod poreske uprave stigle, pa svi porezovnici mogu iste dobiti kod por. uprave u Samoboru uz cijenu od 1 Din po komadu, od danas pa sve dok bude potrebno, kao prilog molbi za otpis poreza za 1937—1939 god. na osnovu naređenja M. S. od 1939.

Sretne uskrne blagdane

želimo svim svojim cijenjenim saradnicima, pretplatnicima i čitaocima

Uprava „Samoborskog Lista“

poručene pošiljke u unutrašnjem prometu. Gornje izmjenjene stupaju na snagu 1. travnja 1940.

POVIŠENE CIJENE VRIJEDNOSNICAMA

Riješenjem ministra pošta, telegrafa i telefona izmijenjena je prodajna cijena pojedinim poštanskim vrijednosnicama i to:

1. za poštanske uputnice za unutrašnji promet od 0.25 na 0.50 din;

2. za poštanske uputnice za inozemstvo od 0.25 na 0.50 dinara;

3. za telefonske uputnice za unutrašnji promet od 0.25 na 0.50 din;

4. za sprovodne listove za unutrašnji promet od 0.25 na 0.50 din;

5. za sprovodne listove za međunarodni promet od 0.25 na 0.50 din;

6. za otkupne sprovodne listove za unutrašnji promet od 0.50 na 1 din;

7. za carinske deklaracije od 0.10 na 0.50 dinara i

Svestrana borba protiv rahitisa

U ratu je više nego ikad potrebno ne samo čuvati zdravlje sviju zaposlenih ljudi nego poduzeti i sve shodne mjere, da bi se buduća generacija razvila do jakog i zdravog pokoljenja. Zato se u Njemačkoj sada i započinje s velikom i svestranom akcijom za pobijanje rahitisa.

Rahitis, koji se zove još i »engleska bolest«, pojavljuje se kod djece u vrijeme njihovog najjačeg rasta, naročito dakle kod dojenčadi. Ali on se obara još i na malu djecu i očituje se prije svega u ometanju rasta koštiju. Prvi se znaci očituju u smekljanju stražnjeg dijela lubanje u drugom, trećem i četvrtom mjesecu života. Kasnije pridolazi pomjeranje granica hrakavice rebara, koje često sudbonosno utječe na razvijanje prsnog koša i plućju.

Iako sam rahitis ne prouzrokuje izravno smrt, on je ipak neizravni povod mnogih smrtnih slučajeva. Tako se u naročito teškom stupnju ispoljavaju zarazne bolesti. Smrtnost od upale pluća, šest puta je na pr. veća kod rahitične djece. Pomjeranjem granica hrakavice na rukama i nogama nastaju često teška iskrivljenja. Četvrtinu sviju bolesnih svodi se na pr. na posljedice rahitisa

Razlog oboljenja mora se u prvom redu potražiti u nedostatku vitamina D. Privođenjem te tvari moguće je

je dakle rahitis liječiti i spriječiti. Taj vitamin nalazi se u ljudskom tijelu u neaktivnom stanju, nalme u koži, pa ga se mora tek učiniti aktivnim pomoću djelovanja sunčanih zraka. Ali i inače je nužno, naročito u suncem siromašnijim krajevima, privođenje vitamina D uživanjem stanovitih životnih namirnica, u kojima se nalazi taj vitamin.

Umjetnim načinom proizvedeni, ali zato jednako djelotvorni vitamin D, sadržava i novi preparat, koji poduzeće I. G. Farben proizvodi iz sirovina u svojim »Bayker«-ovim laboratorijima pod imenom »Vigantol«. I baš taj Vigantol rabić će se sada kao glavno sredstvo u toj velikoj, planskoj akciji oko pobijanja rahitisa.

Zdravstveni uredi pozvat će majke, koje doje djecu, na tzv. »rahitični termin«, gdje će im se poslije liječničkog pregleda dojenčeta besplatno uručiti po jedna bočica »Vigantola« a uputom, da zajedno s ostalom hranom daju svom djetetu dnevno po pet kapljica tog ulja.

Poslije dva mjeseca izdat će im se još jedna bočica »Vigantola«, a poslije daljnjih osam tjedana bit će izvršen ponovni pregled djece. Troškove te velike akcije, koja obuhvaća oko 1,5 milijuna dojenčadi, snosit će za socijalno osigurano stanovništvo zavodi zemaljskog osiguranja, a za ostale NS — socijalna skrb. — S tom preventivnom mjerom, koja prema potrebi predviđa i liječenje zrakama, povest će se u Njemačkoj odlučna borba protiv rahitisa kao jedne od najkobnijih pučkih bolesti. —AKA—

8. za omote za novčana pisma od 0.50 na 1 dinar i od 0.75 na 1.50 din.

Ove izmjene stupaju na snagu 1. travnja 1940. Poštanske vrijednosnice sada u tečaju primati će se i poslije 1. travnja o. g. s tim, da će pošiljaoci na starim obrascima biti dužni u poštanskim markama priljepiti razliku između nove i stare prodajne cijene poštanskih vrijednosnica.

Planinarstvo

HRVAT. PLANINARSKO DRUSTVO podružnica »JAPETIC« u Samoboru održaje dne 30. ožujka 1940. u 8 sati na večer u planinarskoj prostoriji

XVII. REDOVITU GLAVNU GODIŠNJU SKUPŠTINU

sa sljedećim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsjednika;
2. Izbor dvojice ovjerovitelja zapisnika i dvojice skrutatora;
3. Izvještaj tajnika;
4. Izvještaj tajnika Ski sekcije;
5. Izvještaj blagajnika;
6. Izvještaj blagajnika Ski sekcije;
7. Izvještaj nadzornog odbora;
8. Podjeljenje razrješnice;
9. Prijedlozi članova;
10. Izbor upravnog i nadzornog odbora;
11. Izbor izaslanika i zamjenika na glavnu skupštinu društva;
12. Eventualije.

U slučaju, da se u određeno vrijeme ne sakupi dovoljan broj članova, održat će se ista pol sata kasnije, bez obzira na broj prisutnih članova.

Predsjednik:
Dr. Milutin Jurčić

Prosvjeta

„INVALID“

Primili smo četvrti broj „INVALIDA“ glasila Saveza ratnih invalida banovine Hrvatske u Zagrebu.

I ovaj broj sadržaje mnogobrojne informacije koje se tiču ratnih invalida i ostalih žrtava rata. I ostali sadržaj zanimiv je, jer se u njemu, iznašaju brojni primjeri, u kakovim se teškim prilikama nalaze naši ratni invalidi.

Uprava i redakcija lista „Invalid“ nalazi se u Zagrebu, Dalmatinska ulica 3, a cijena je pojedinom broju 1 Dinar.

Ton-kino „Samobor“

prikazuje sljedeće filmove:

Na 16 ov. mj. u pol 9 sati i na 17 o. mj. u pol 5 i 8 sati „PUT K SLAVI“. Iznenadjenje sezone — Španjolske pjesme i plesovi — Južnjačka ljubav — Najbolji španjolski film sezone — Raskošna i bogato opremljena opereta, puna divnih španjolskih melodija ! — ! — !

Na 24 ov. mj. (Uskra) u pol 5 i 8 sati i na 25 ov. mj. (Uskrni ponedjeljak) u pol 5 i 8 sati „HISTORIJSKI DANI“. Prvi hrvatski veliki zvučni i govorni film o boravku Nj. Kr. Vis. Kneza Namjesnika Pavla i Kneginje Olge u Zagrebu, s velikim govorom vođe i predsjednika dra Vladka Mačkeka, snimljenim posebno za film. Hrvatski dahovni izražaj kroz pjesmu i glazbu. Seljački život i

rad. Pjesmu hrvatskoga sela pjeva seljački zbor iz Stupnika.

„GUSARSKA SIMFONIJA“ španjolska ljubavna romansa još nevidenih ljepota! U najnovijem 100 % tehnikoloru! Vidjet ćete španjolske plesove, a čuti ćete strastvene pjesme uz opojne zvukove gitara i mandolina. Borbe gusara na južnjačkim obalama Kalifornije. Sve to vidjet ćete u prekrasnim prirodnim bojama. Na Uskra i Uskrni ponedjeljak dvostruki program.

Na 30 ov. mj. u pol 9 sati i na 31 ov. mj. u pol 5 i 8 sati i na 1. travnja (Blagovijest) u pol 5 i 8 sati „BLOKADA“. Strahote španjolske revolucije. Snažna apoteoza čovječnosti i želji za čovjekom, koji će biti zaista čovjek. Himna čovjeku, kakav će biti čovjek koji će se preporoditi da bude iskra dobrote i ljubavi na ovoj zemlji. Film završava ovim riječima glavnog junaka Marka: „Gdje ću da nađem mira. Naša domovina je pretvorena u razbojište. Starci, žene i djeca su žrtve. Crkve i bolnice su nišani. Ovo nije rat, ovo je ubistvo. Jer rat vode vojnici među sobom. Svijet bi mogao da spriječi taj pokolj. „Gdje je savjest svijeta?“

Uz svaki film obilan nusprogram. Film „HISTORIJSKI DANI“ davati će se za seljačtvo na Uskra i Uskrni ponedjeljak prije podne uz cijenu 3 Din. Raspored prikazivanja biti će naknadno objavljen.

Razne zanimljivosti

BEZBOJNA BOJA

NuD. Kao i sam problem, stara su i sva sredstva, koja su ljudi još do nedavna primjenjivali u pobijanju opasnosti od moljaca: lupanje, četkanje i

Ovako je bilo nekoć...

prozračivanje ugroženih stvari, te konačno bezbrojna sredstva u obliku kuglica ili praha, kojima su htjeli moljce uništiti ili bar protjerati, ali koja su naprotiv svojim neugodnim vonjem protjerala baš same ljude iz stana kroz vrijeme te »akcije«. Uza sve to, ta su sredstva pomagala sasvim nepotpuno i njihovo je djelovanje i u slučaju djelomičnog uspjeha bilo samo kratkog vijeka.

Njemačka je kemija u pobijanju moljaca krenula sada sasvim novim putevima. Ona je u tu svrhu u svestranom i dugotrajnom istraživačkom radu razvila neku novu bezbojnu boju, kojom se kao i sa svakom drugom bojom natapaju i »bojadilju« svi tekstilni proizvodi.

To sredstvo, koje je stručni svijet prozvao »Eulanom«, primjenjuje se samo jedan jedini puta i već su sve tkanine i uopće svi predmeti iz životinja ogrediva, koji su nekoć bili

najmilijom hranom moljčevim ličinka, zauvijek postali nedokučivim za te nametnike. Takvo imuniziranje »Eulanom« može se provesti uvijek, ali je naravno najbolje, ako se svako sukno i svaka tkanina jednostavno »eulaniziraju« odmah još u samom procesu proizvodnje, budući da je onda suvišna svaka briga domaćica obzirom na štetu od moljaca. »Eulan« ima osim toga i tu prednost, da je bez svakog mirisa i da ga se može rabiti pod svima klimatskim prilikama.

Zahvaljujući tim svojim nenadmašivim odlikama, naišao je on danas već na uporabu po čitavom svijetu.

HRVATSKA OPERA U BERLINU

NuD. Berlinaka Volksopera izvela je nedavno s velikim uspjehom operu nekog grčkog skladatelja. I berlinska Staatsopera postigla je značajan uspjeh izvedbom ruske opere »Život za cara«. U okviru iznošenja stranih opera izvest će berlinska Staatsopera uskoro operu poznatoga hrvatskoga skladatelja Jakova Gotovca »Ero s onog svijeta«, koja je već s velikim uspjehom prikazivana u Njemačkoj pod naslovom »Ero der Schelm«, pa zato nije čudo, da za tu izvedbu već sada vlada veliko zanimanje u berlinskim kazališnim krugovima.

ZIMSKI VOZNI RED NA VICINAL ŽELJEZNICI ZAGREB—SAMOBOR

Od 2. listopada stupio je na snagu zimski vozni red, prema kojem će vlakovi saobraćati i to:

Iz Zagreba za Samobor, na radne dane u 6.15, 8.15, 10.15, 12.30, 14.00, 16.15, 19.00 i 20.30;

na nedjelje i blagdane u 6.15, 7.20, 8.15, 10.15, 12.30, 14.00, 15.15, 19.00 i 20.30.

Iz Samobora za Zagreb na radne dane u 5.00, 6.20, 8.20, 10.20, 12.35, 14.05, 16.20, 19.05 i 20.40. Ovaj posljednji samo subotom i na dane prije blagdana.

Na nedjelje i blagdane u 6.30, 8.20, 10.20, 12.35, 14.05, 17.20, 19.05 i 20.40.

RED VOZNE

AUTOBUSA »ZAGREB—SAMOBOR«

Autobusi voze četiri puta dnevno iz Zagreba u Samobor i obratno.

Iz Zagreba polaze autobusi sa Bartholovog trga (Preradovićev trg) u 7.50, u jutro, u 3 sata po podne, 7.30 i 11.10 na večer.

Iz Samobora (ispred kavane Lučkačić) u 7 i 9.30 prije podne, te u 6 i 9.30 sati na večer.

Cijena je vožnje karti do Zagreba ili obratno 11. Dinara.

Levački pas

sivo-smeđe boje sa velikim tamno-smeđim pjegama izgubio se u nedjelju. Čuje na ime »Boj«. Poštini nalaznik umoljavi se uz nagradu od 100 din predati pas u ljekarni.

Zemljište

na obradivanje uz polovinu izdaje sa. Isto se nalazi u Mlinarskoj ulici kraj mj. Hrv. Površina je 100 č. kv. — Upitati dr. G. G. G.